

การวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลักษณะ ๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญ หมวด ๖ วินัยและการรักษาวินัย มาตรา ๘๒ (๙) ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน กับจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วย มารยาททางการเมืองของข้าราชการด้วย

อธิบายได้ดังนี้

มาตรา ๘๒ (๙) มีวัตถุประสงค์ให้ข้าราชการประจำวางตนเป็นกลางทางการเมืองเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำต่อเนื่องไปได้ ไม่ว่าพรรคการเมืองใดจะเข้ามาเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ

การวางตนเป็นกลางทางการเมืองนั้น หมายถึง เฉพาะในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนเท่านั้น ที่ให้ข้าราชการประจำวางตนเป็นกลาง เช่น ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะอำนวยความสะดวกให้แก่พรรคการเมืองใดเป็นพิเศษกว่าพรรคการเมืองอื่น หรือกว่าบุคคลทั่วไปไม่ได้ หรือจะชักชวนให้ประชาชนสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคหนึ่งโดยเฉพาะก็ทำไม่ได้ ในทางส่วนตัวจะนิยมหรือเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดก็ได้ไม่ห้าม คงห้ามแต่การเป็นกรรมการพรรคการเมืองและเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมืองซึ่งกำหนดไว้เป็นคุณสมบัติที่ต้องห้ามเท่านั้น

นอกจากนี้ มาตรา này ยังบัญญัติให้ข้าราชการพลเรือนปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วย มารยาททางการเมืองของข้าราชการอีกด้วย

ระเบียบว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการเท่าที่มีอยู่แล้วคือ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน กระทรวง ทบวง กรมใดมีเหตุพิเศษ ซึ่งจะต้องมีระเบียบโดยเฉพาะก็ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อวางระเบียบสำหรับกระทรวง ทบวง กรม นั้น

ข้อ ๒ ข้าราชการพลเรือนจะนิยมหรือเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองใด ๆ ที่ตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย และจะไปประชุมอันเป็นการประชุมของพรรคการเมืองนั้นเป็นการส่วนตัวก็ได้ แต่ในทางที่เกี่ยวกับประชาชน และในหน้าที่ราชการต้องกระทำตนเป็นกลาง ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลโดยไม่คำนึงถึงพรรคการเมือง และไม่กระทำการให้เป็นการฝ่าฝืนวินัยที่กำหนดสำหรับข้าราชการพลเรือนกับต้องไม่กระทำการอันเป็นฝ่าฝืนข้อห้ามดังต่อไปนี้ด้วย คือ

๑) ไม่ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองใด ๆ เว้นแต่ผู้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภท ๒ หรือ ข้าราชการทางการเมือง

๒) ไม่ใช้สถานที่ราชการในกิจการทางการเมือง

๓) ไม่วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลให้ปรากฏแก่ประชาชน

๔) ไม่แต่งเครื่องแบบราชการไปร่วมประชุมพรรคการเมืองหรือไปร่วมประชุมในที่สาธารณะสถานใด ๆ อันเป็นการประชุมที่มีลักษณะทางการเมือง

๕) ไม่ประดับเครื่องหมายของพรรคการเมืองใดเวลาสวมเครื่องแบบราชการ หรือในเวลาราชการ หรือ สถานที่ราชการ

๖) ไม่แต่งเครื่องแบบของพรรคการเมืองเข้าไปในสถานที่ราชการ

๗) ไม่บังคับให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือประชาชนเป็นสมาชิกในพรรคการเมือง และไม่กระทำการในทางให้ผู้อื่นให้โทษ เพราะเหตุที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือประชาชนนิยมหรือเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองใด ที่ตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย

๘) ไม่ทำการขอร้องให้บุคคลใดอุทิศเงินหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แก่พรรคการเมือง

๙) ไม่โฆษณาหาเสียงเพื่อประโยชน์แก่พรรคการเมือง หรือแสดงการสนับสนุนพรรคการเมืองใด ๆ ให้เป็นการเปิดเผยในที่ประชุมพรรคการเมืองและในที่ที่ปรากฏแก่ประชาชนหรือเขียนจดหมายหรือบทความไปลงหนังสือพิมพ์ หรือพิมพ์หนังสือหรือใบปลิวซึ่งจะจำหน่ายแจกจ่ายไปยังประชาชนอันมีข้อความที่เป็นลักษณะของการเมือง

๑๐) ไม่ปฏิบัติหน้าที่แทรกแซงในทางการเมือง หรือใช้การเมืองเป็นเครื่องมือเพื่อกระทำการต่าง ๆ อาทิ วังเต็นติดต่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพรรคการเมืองเพื่อนำร่างพระราชบัญญัติเสนอสภาหรือตั้งกระทู้ถามรัฐบาล

๑๑) ในระยะเวลาที่มีการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่แสดงออกโดยตรง หรือโดยปริยายที่จะเป็นการช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง และในทางกลับกันไม่กีดกันดำเนินคดีเตียน ทับถม หรือให้ร้ายผู้สมัครรับเลือกตั้ง

อุทธรณ์

นายกเทศบาลแห่งหนึ่ง ได้ส่งข้อความผ่านทางไลน์กลุ่มซึ่งมีไว้สำหรับสิ่งการต่าง ๆ ในเรื่องของการปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยมีข้อความขอร้องเชิงบังคับให้เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นเพื่อนของตนพฤติกรรมเป็นการกระทำผิดวินัย ฐานไม่วางตนเป็นกลางทางการเมืองตามมาตรา ๘๒ (๙)

อ้างอิง

<https://shorturl.asia/reMbp>